

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО 241

GODINA
РОК LIII

3/2024

ДНІ ОПШТИНИ БОГДАНОВЦИ И ДЗЕНЬ ГОРВАТСКИХ БРАНІТЕЛЬОХ

Хлопска шпивацка ғрупа КУД Яким Гарди Петровци

КУД Дукати Свиняревци

Початок означовання Дня Општини Богдановци започал зоз шветочним покладаньем венцох на здогадоване жертвом зоз Отечественей войны при памятніку у Богдановцох. Програма предлужена зоз Службу Божу у церкви Св. Мартина у Свиняревцох.

После Служби Божей отримани турнір у столним тенисі у організації СТК Младосц Свиняревци и фодбалске змаганє на стадиону ФК Младосц Свиняревци. Дзеци и будуци подросток огњогасцох змагали ше у бавискох ДОД Свиняревци.

ЛЗ Фазан Свиняревци и СПУ Чиков Свиняревци зоз заедніцку роботу постарали ше за варене смачного чобанцу за шицких жительюх и учащнікох. Здружене женох Свиняревци зоз своїма членами организовало варене домашніх єдлох за шицких нащивительюх. У вечарших годзинах отримана Шветочна схадзка Општинской ради Општини Богдановци на хторей наступел церковни хор зоз Свиняревцох и Хлопска шпивацка

группа КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, хтори ше представели зоз двома рускими шпиванкамі „Зреє жито, зреє“, „Кед я пойдзем маршировац“ и горватску шпиванку „Тамо да рутијет“ хтору на гитари одграл Ярослав Медеші.

После краткей програмы додзелёни подзекованя за ДОД Свиняревци и ДОД Богдановци ктори зоз свою роботу помогли валалу Свиняревци кед була хвильова непогода хтору означела 2023. рок. Так и на предклад РМО Свиняревци представитеle здруженью Свиняревцох принесена одлуга Општинской Ради же награда Општини Богдановци за животне діло будзе постхумно додзелёна Андрыйови Маркасовичови зоз Свиняревцох. По законченю Шветочнай схадзки ушлідзел наступ членох КУД „Дукати“ Свиняревци и здружене Руснак Петровци. Зоз гласом тамбурки шицких учащнікох и госцох забавял тамбурови оркестер „Сримци“.

Звонко Костелник, проф.

Дружтво Руснак Петровци

Церковни хор Свиняревци

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Certis d.o.o., Cerna

Naklada: 600 primjera

“НОВУ ДУМКУ”

Vidava: Сојуз Русина РГ

<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателя: Дубравка Рашиљин

Редакция: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс: 032 428-342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкује: Цертис д.о.о., Јерна

Тираж: 600 прикладници

Tiskano—Друковане
6 / 2024Cijena
Цена 1,33 €Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.Рукописи не се враћају.
Објављени прилоги се хонорују.

Дні Општини Богдановци и Дзень горватских бранитељох - Звонко Костелник	2
Отримана порядна звитова Скупштина Союзу Русинох РГ - Вера Зелинац	4
Отримана порядна скупштина Дружства - Лю. Гаргай	5
Отримани Дзень Руснацох Републики Горватской - Марияна Джуджар	6
Отримани Дзень националних меншинох Вуковарско-сримскай жупанії - Марияна Джуджар	8
Дні Општини Томповци зединёли жительох пейзох валалох - Леся Мудри	9
У Општини Томповци предложени проект „Зажадай“ - Соня Папуга	10
Дзень националных меншинох ОБЖ - Агнетка Балатинац	11
О духовним поволаню – шведочене монахині - о. Владимир Седлак	12
Грекокатоліцка парохия у Петровцох на мапі нащивительох - о. Владимир Седлак	13
Пятыкова програма 51. Петровского дзвона - Лю. Гаргай	14
Отримана централна манифестация Руснацох Републики Горватской „51. Петровски дзвон“ - Звонко Костелник	16
У Этнографскай збирки у Петровцох отримани обичаі нашого народу „Рубане майскага древка“ - Звонко Костелник	20
КД Рушняк на „Ярнім друженю наційох“ у Риеки - Владимир Провчі	21
Подобова колонія Мадярох у Риеки - Владимир Провчі	21
КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох на манифестації „Мелодії руского двору“ преглашени за найлепши Оркестер у категорії малих оркестрох - Звонко Костелник	22
4. Смотра дзесинского фольклора у Дарди - Звонко Костелник	22
Петровске КУД „Яким Гарди“ на 15. международной смотри фольклора национальных меншинох у арди - Звонко Костелник	23
Работна енкаустика у Винковцох - Соня Папуга	24
Путешествие спаленого оца - Томислав С. Кетелеш	25
граніци / granice - Лю. Гаргай	26
Здогадоване / Думки моё / Мой валал - Соня Папуга	26
Дзира - Лікар Иван	27
У ымоти / U tami - Lj. Harhaj	26
Жени хтори жию як хлопи - Давид Морган	27
Himne i svečane pjesme: glasovi identiteta i zajedništva - Ana Bučko	28
Власна тогорочна жатва ярцу - Антун Гарди	29
Априли-ли - Янко Плата (Нова Думка, число 11, год 1976.)	30
Райовоселски вирніки - Лю. Гаргай	30
NK Rusin zadržao drugo mjesto - Hrvoje Zagorac	31
Руска пита - Марияна Джуджар	31

Насловни бок: Звонко Костелник - КУД „Яким Гарди“ з Петровцох на 51. Петровским дзвону

Остатній бок: Звонко Костелник – Штанд зоз традицыйными рускими ёдлами на Дню национальных
меншинох ВСЖ порихтало КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох

UREĐNIŠTVO: Vera Zelinac (главна и одговорна уредница), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provči

SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vuilić (русински језик), Andreja Magoč (хрватски језик)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Na zahtjev Saveza Rusina RH s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-I), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366. Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Зелинац (главна и одвичателна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Провчи, Леся Мудри

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д. ф. н. Оксана Тимко Дјитко (председателька), Марияна Джуджар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (русински язык), Андрея Маѓоч (горватский язык)

Друковане помага Совет за национални меншини Републики Горватской.

На вимагане Сојузу Русинах и Українцах Републики Горватской з Ришенъю Министерства информованя Републики Горватской од 15. януара 1992. року (УЧ. 523-92-1) „Нова думка“ уписана до євиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовані тексти не знача же то источасно и становиско редакций лебо видавателя.

ОТРИМАНА ПОРЯДНА ЗВИТОВА СКУПШТИНА СОЮЗУ РУСИНОХ РГ

Подпредседатель Союзу Мирко Дорокази и записнічарка Вера Зелинац

Роботне председательство

У просторийох Союзу Русинох РГ у Вуковаре, 5. мая отримана порядна звитова Скупштина Союзу Русинох РГ. По вибору роботного Председательства, верифікаційній комісії і подписнічарох записніку, спрам наявного дньового шора председателька Союзу Русинох РГ поднесла Звит о роботи и Фінансийни звит за прешили 2023. рок.

Шицки плановани Союзовово активносци за прешили рок реалізовани у задатих роках, та ще може буць задовольни.

До дискусій вязаней за першу точку уключели ще члени Скупштини и винесли зауваги на реалізовану роботу у своїх культурно-уметніцких дружтвох и штредкох. Мелания Пап винесла же винковске Дружтво реалізовало и вецей як що думали и задовольна є зоз динамику у прешилим року. Подобни становиска мали и Мирко Дорокази, председатель вуковарског КУД „Осиф Костелник“, Звонко Костелник, председатель

КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, Леся Мудри, по-дпрпредседателька КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох и други. И Фінансийни звит и Звит о роботи прилапени единогласно.

Цо ще дотика плану роботи за чечуци 2024. рок, Дубравка Рашлянин представела фінансийни средства додзелені з боку Совету за национални меншини РГ, хтори за одредзени процент звакшани у одношено на прешилорочни. Плановане укладане до оправяня закрица и адаптациі санітарных гузлох у Союзовим будинку, а тиж так над пиньвицу треба положиц надкрице же би диждж и шніг не падали по сами дзвери.

До дискусій на тему роботних планох, досц ще уключели члени Дружтва Рускиня и Руснак зоз Загребу. Їх нови дочасови председатель Звонко Дітко, а планує ще знова активовац членох и пременіц назву до Дружтва Русинох Загреб, знова гледац простор за отримоване пробох и активовац неактивни раҳунки Дружтва хторе остатні два-три роки не мало ніяки погледованя од Годру Загребу и Совету за национални меншини РГ. Же би ще рушело з роботу загребского Дружтва члени Скупштини обещали свою потримовку. Надалей, младши члени дружтвох, окреме танечнікі, гледаю же би ще путовало на натупи звонка граніцох РГ, до Словацкей, Польскей и индзей, дзе ще отримую Фестивали рускей култири на хторих би наступели. У тим смислу Союз будзе вигледовац можлівосц одходу до Свидніку у Словацкей и до Ждині у Польскей на Фестивали хтори ще там отримую.

Дубравка Рашлянин на концу заварла Скупштину, а за учашнікох бул организованы и полудзенок.

Розправа по дньовом шоре

Вера Зелинац

ОТРИМАНА ПОРЯДНА СКУПШТИНА ДРУЖТВА

Внедзелю, 19. мая на 16 годzin отримана порядна Скупштина КУД „Осиф Костелник“ Вуковар. На Скупштину ше одволало красне число активных членох Дружтва.

На самим початку шицких присутних привітал предсідатель Дружтва Мирко Дорокази и предложел дньови шор хтори мал дзешец точки.

Такой под першу точку вибране Работне предсідательство до хторого вибрани Мирко Дорокази за предсідателя, а Вера Зелинац за члена. За записнічарку вибрана Лю-

Госци на Скупштини

Работне предсідательство

бица Гаргай. До Верифікаційній комісії вибрали Владо Ерделі і Зденко Ждиняк, а за оверйовачох записніку Зденко Ждиняк і Олена Поштич.

Звіт о роботі Дружтва як и Фінансийни звіт за прошли 2023. рок поднесьол предсідатель Дружтва Мирко Дорокази. Звіт Надпатрацого одбору поднесьла членіця одбору Наталя Барна. Дискусії о поднєшених звітох нє було, та су єдногласно прилапени.

План и програму за 2024. рок як и Фінансийни план винесол предсідатель Мирко Дорокази.

Под остатню точку рижне надополнести виправжнєти места членох, єдно у Предсідательстве и два у Надпатрацим одборе. Понеже членіця Предсідательства Олга Лукач вецей нє у Дружтве, на ёй место вибрана Олена Поштич. Двоме члени Надпатрацого одбору Звонко Гайдук и Кирил Надъордь ше упокоєли, та на їх места вибрани Владо Рагай и Владо Гербут.

Лю. Гаргай

Члени Дружтва

ОТРИМАНИ ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ

Покладане венцох

Внедзелю, 26. мая у Вуковаре, под покровительством Совету за национальны меншини РГ, Министерства науки и образования РГ, Союзу Русинох Републики Горватской и Горватскага дома Вуковар, означени Дзень Руснацох у Републики Горватской у организаций Союзу Русинох Републики Горватской

и Рады рускай национальнай меншини Вуковарско-сримской жупаниі.

Дзень означени зоз покладаньем венца при Крижу на упліву Вуки до Дунаю, а у Горватскага дома отворена выставка „Уметносц ёнкаусты“ авторки Соñі Папуга.

Присутних на академії прывітали предсідателька

Союзу Русиних Републики Горватской Дубравка Рашиянин, член Совету за национальны меншини РГ, предсідатель Рады рускай национальнай меншини ВСЖ и секретар Союзу Русинох Републики Горватской Звонко Костелник и вісланік жупана Вуковарско-сримской жупаниі и начальнік Општіни Богдановцы Марко Барун.

Шветочну академію отворел городоначальнік Иван Пенава. Наглашал же Город Вуковар зоз руску национальну меншину уж велі рокі ма квалитетне сотрудніцво, же зме як меншина барз активни, учасців на манифестаціях хтори организуе Город, збогацує културу и каждодніови живот городу.

На академії присутни

Іван Пенава подпредсідатель горватскага Собору и вуковарски городоначальнік

Марко Барун вісланік ВСЖ

Прывітне слово предсідателькі Союзу Дубравкі Рашиянін і водітельска пара Іван Лікар і Матеа Шовш

мали нагоду видзиць культуру и традицию рускай национальнай меншини праз писню, рецитацию и музыку, а участвовали члены наших культурных здруженьях и Руснацы з наших местах.

Марияна Джуджар

Член Совету за национальны меншини РГ З. Костелник

Ярослав и Тео Медесхи

Іван Лікар

Катрин Гарди

КД Руснацох Цвелфери Райово Село

Шпивацки квартет

Мартин Седлак

Дует Михайло Грищук и Анамария Алекса

Соня Папуѓа

Томислав Кетелеш

Томислав Рац

Дует Михайло Голик и Аня Грищук

Госци зоз жеми и иножемства

Подобова вистава Соні Папуѓовій

ОТРИМАНИ ДЗЕНЬ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВУКОВАРСКО-СРИМСКЕЙ ЖУПАНИЇ

Венчик руских танцох

Женска шпивацка група КУД Яким Говля, Миклошевци

Координация радох и представительох националних меншинох Вуковарско-сirimской жупаниї, 11. мая того року под покровительством и финансийну потримовку Вуковарско-сirimской жупаниї и Општини Дреновци, у Гуні означела Дзень националних меншинох Вуковарско-сirimской жупаниї. Того року домашня була бошняцка национална меншина. На манифестації були присутні Дамир Dekанич, жупан Вуковарско-сirimской жупаниї, Срдян Єремич, под'жупан, начальнік Општини Гуня Анто Гутич и други госци. Национални меншини перше представили своё национални кухнї, ручни виробки и видавательство. Делегация зоз жупаном

обишла кажды штанд, покоштовала дацо и побешедо-вала, а веc пошла на шветочну схадзку.

Потым почала культурно-уметніцка программа на хторей участвовали седем национални меншини зоз нашай жупаниї, Бошняци, Немцы, Серби, Словаки, Руснацы, Українцы и Мадяре.

Того року нашу руску националну меншину представело КУД „Яким Говля“ зоз Миклошевцох.

Марияна Джуджар

Представител€ националних меншинох ВСЖ

Припознан€ организатора

ДНІ ОПШТИНИ ТОМПОВЦІ ЗЄДИНЄЛИ ЖИТЕЛЬОХ ПЕЙЦОХ ВАЛАЛОХ

Каждого року у маю през рижни активносци означую ще Дні Општини Томповци, котра обляпя пейц валали: Миклошевци, Томповци, Чаковци, Бокшич и Берак. Без огляду же то мала општина з небольшим числом жительох, за тоти дні шицки ще места и їх здруження активую же би ще зоз рижнородними змистами уключали до того означовання. Тогорочни Дні Општини тирвали од 11. по 21. май, а жительом општини и госцом були понукнути рижнородни спортски, едукативни, забавни и культурни активносци.

У рамкох Дньох Општини, внедзелю 19. мая, міклошевське КУД „Якім Говля“ традиційно отримало швіточну академію зоз хтору означени Дзень Руснацох. Скорей програми присутніх привітали председатель Општинскай ради Іван Штефанац, представнік Руснацох у Совету за націонални меншини Звонко Костелник и председателька Рускай ради општини Томповци Марієта Бучко.

Зоз пригодну рецитацию програму отворел єден од наймладших членох міклошевського Дружтва, школляр першої класи Лука Папуга. Далей шлідзели рецитациі преткани зоз музичними точкамі у виводзеню старших и младших чле-

Женска шпивацка група КУД Якім Говля, Міклошевци

нох домашнього Дружтва. Програму водзели Ніколіна Бучко и Андрей Пап, а шпивали соло вокалисти Лана Вулич, Ніколіна Бучко и Владімір Мишленович, як и Женска шпивацка група.

Вовторок, 21. мая у Будинку культуры у Міклошевцах отримана и Швіточна схадзка Општинскай ради Општини Томповци. Скорей того у міклошевськай церкви отримана Служба Божа за шицких жительох општини, после хторей положени венци и запалены швічки пред памятніком у центру валала.

На Схадзки були присутні вельочислени госци, медзи хторима вуковарско-сримски жупан Дамір Деканич, начальніків приятельских општинах, представніків рижніх організацій и здруженіох нашій жупанії и Општини Томповци. Швіточну схадзку зоз наступом звелічали культурни дружтва з подруга Општини Томповци: Тамбурови состав „Сримци“ з Берки, мадярске КУД „Чаковци“ з Чаковцах и КУД „Якім Говля“ Міклошевци.

Леся Мудри

Водітэ Ніколіна Бучко и Андрей Пап

Наймладши рецитатор Лука Папуга

У ОПШТИНИ ТОМПОВЦИ ПРЕДЛУЖЕНИ ПРОЄКТ „ЗАЖАДАЙ“

Швєточне подпісновнє котрактох за проєкт „Зажадай и остань на своїм“ отримане 30. априла у просторийох Општини Томповци, а контракт подпісали 18 жени. Проєкт обляпя 110 стари особи и особи з інвалідитетом, о хторих ше цеком 33 мешащи буду старц подпісніци контракту.

Привітне слово на подписанню отримала водітелька проєкту Марієта Бучко зоз свою асистенткину Терезию Петричевич. Занятим женом кратко ше обращаєл и начальнік Мілан Грубач, хтори з тей на-годи наглашел ше проєкт „Зажадай“ єден зоз значнейших проєктох, бо по-тераз у веліх нагодох помага гражданом, а так ше предлужи и у тей фази бо на першим месце хаснователє услугох, а то особи у старших животних роках и особи зоз інвалидитетом.

Проєкт унапрямлені на особи старши од 65 роки

Подписанане контрактох

хтори жиу сами, у двочлених або вецейчлених обисцох и чиyo приходи не преходза велькосц про-сековей старосней пензій за 40 и вецей роки роботного стажу.

Осемнац заняті жени буду помоц и потримовка хасновательюм услугох и кажда з ніх ше будзе старац за найменей шейсц особи зоз циляней групи. Зоз та-

ким приступом, по словох начальніка Општини, значно ше звекша соціяна уключеносц людзох у потребах за помоц.

У тим цилю хаснователь буде доставац рижни услуги, як цо організоване костираня, робота у обисцу, отримоване гигиені и организація других каж-додніowych потребох. Ок-реме радуе податок же ше

на тот способ старшим особам оможлівює оставнє у їх стаємним штредку на хтори звикли, у своїм доме и валале. Вкупна вредносц проєкту виноши 891.000 евра, а финансує ше зоз средствах Европского со-ціялного фонду плус програ-мах „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“

Соня Папуга

Жени хтори достали роботу ведно зоз водітелями проєкту

ДЗЕНЬ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ОБЖ

По Одлуки Скупшти^ини Осечко-бараньской жупани^ї од 26. априла 2018. року, остатня субота у маю одредзена за Дзень националних меншинох ОБЖ.

Того року тот Дзень започал 25. мая зоз Швейочну схадзку у Велькай сали Скупштини Осечко-бараньской жупани^ї на хто-рой були присутні члени радох и представитель^и националных меншинох, високи госци, амбасадоре, конзули, соборски заступні^ики, а спред нашей заєдні^и Агнетка Балатинац, хтора ище віше член Совету за национални меншини ОБЖ, на Швейочну схадзку поволала председательку Союзу Русинох Рэспублики Горватскай, Дубравку Рацлянин.

Швейочна схадзка мала за ціль упознаць присутніх зоз роботу Совету за национални меншини ОБЖ, хтори ведно зоз Жупанию организатор того збуваня, та спатриц у кратких рисох меншинску проблематику у Осечко-бараньской жупани^ї.

Понеже тирване схадзки было предвидзене лем на 60 минути, бо ше далей предлужовала гастро и культурна программа на Площи шлебоды у Осиеку, не было нагоди облапиць цалосну проблематику, та аж ані виношиць окремні становіска.

Куртоазни службово викладаня отримали заменік жупана ОБЖ и председатель Совету за национални меншини ОБЖ, Йосип Милетич, хтори наглашал же Жупания відзелела 20 % вецей средство за фінансоване радох и представитель^и националных меншинох, док по-дпредседателька Совету и председателька Координаци^ї НМ ОБЖ, Ана Кандера Легчевич похвалела сотрудніцтво зоз Жупанию, але наглашала же ше число припадні^икох националных меншинох, окрем при немецкай и ромскай, по остатнім попису жительства зменшало скоро за трецину. Винесла тиж податок же од 22 национални меншини кельо их ёст на подручу Жупани^ї, лем 10 віполнюю законски мини-

КУД Руснацох Осиек на наступу з нагоди Дня НМ ОБЖ

мум за формоване радох и представитель^и. Вона, як и соборски заступнік Горан Иванович, повинчавали и Дзень Руснацох Рэспублики Горватскай шицким Руснацом у РГ.

У Осечко-бараньской жупани^ї исную 6 ради и 4 представител^и националных меншинох. Ради маю Албанцы, Мадяре, Немцы, Роми, Словаки и Серби, а представитель^и Бошняци, Чарногорци, Македонци и Словенцы.

Руснаци, пре недостаточне число вияшнестых на остатнім Попису жительства, страцели право на Представителя у тих институцийох. А як час указуе, уж и до Дружтва приходзи віше меней людзох.

З оглядом на іще віше активну должност^и у Совету за национални меншини Осечко-бараньской жупани^ї, Балатинцова віхасновала свою позицию же би на площи оможлівела наступ Културно-уметніцкому дружту Руснацох Осиеку, бо гоч кельо мало Руснацох у Осиеку и ОБЖ жіє, крашнє чуц нашу шпиванку на горадской площи.

Члени КУД Руснацох Осиек наступели зоз двома шпиванками: Коні враны и У градочки шалата, та

гоч скорей ніх наступали масовнейши ансамбли, публика їх наступ наградзела з моцним кляпканьем. Шпивачох на гармоники провадзел Огнен Здравкович, хтори источашні и уметніцки руководитель шпивацкого и музичного ансамблу КУД Руснацох з Осиеку.

Попри культурней программи, на горадской Площи шлебоды могло ше по-коштоваць гастро понукнунца. Мадяре коло свайго штанду варели два котлікі чобанцу, док Роми пекли месо на роштилю.

Велька чкода же ше не можу представиць шицкі 22 национални меншини, кельо их жіє на подручу Осечко-бараньской жупани^ї и у самим гораду Осиеку, але віроятно ше организатор строгого притримує статистики и службовых предписаньох, та прилаглює представянє лем институцийно организованих прейг радох и представитель^и. Гоч вериме же би граждане як и шицкі хтори приходза патриц тото збуване и звелічац тот Дзень, дзечнє видзели богатство кождай меншини, хтора як перли, уклада богатство своєй культурней традиції до заєдніцкого живота на тих просторах.

Агнетка Балатинац

Засікавені високи госци медзи котрима амбасадорка Рэспублики Словакії у РГ, Ей Екселенция Хана Ковачова, позарядови и ополномоцены амбасадор Рэспублики Сіверней Македонії у РГ, Його Екселенция Мілайм Фетаі, у провадзеню припадні^икох своїх меншинских представні^икох у Жупани^ї, провадза програму, а за німа гастро столи на Площи шлебоды

О ДУХОВНИМ ПОВОЛАНЮ - ШВЕДОЧЕНЄ МОНАХИНІ

Интервю зоз монахиню ш. Навкратиу Пап

У прешлім чишил представене шведочене о. Владимира Симуно-вича о його священіческим духовним поволаню, а з тей нагоди сцели бізме прейт шведоченя ш. Навкратії Пап зоз Вуковару упознац монашеске духовне поволанє, котре ше, чи воно було хлопське, чи женське, значно розликує од поволаня єдного паноца.

Шестро Навкратійо, мило нам же сце ше прилапели розгварки за нашу рубрику и модліме Вас же бисце ше кратко представели нашей читакей публики.

Як сце уж гварели, волам ше ш. Навкратія. Хвильково ше находзим у Вуковаре, а робим як катехета у основных школох.

Поведзце нам дацо о Вашых дзецинских дньох и Вашей младосци.

Мойо дзецинство было найобичнайше, полне любови моіх родичнох и красных дзецинских подійох. Ёден час жили зме у Кули, у Войводині. Основну школу и гімназию закончела сом у Руским Керестуре, у Войводині. На жаль, час гімназії прошел у воєнних подійох. Пре тоти події уписала сом факультет історії у Києве, у України, спецификация

Шестра Навкратія у дзвіоцкох дньох

кустос иконох. Пре восни події, шицьки млади Руснаци и Українци з наших просторох мали можлівосц студирац у Україні.

Як ше у Вас зродзело чувство поволання за монахиню? Поведзце нам як ше то „рихта за чесну шестру/монахиню“?

Як сом уж спомла, студентски дні преходзели у Україні. Пре свой напрям досц сом часу препровадзела у рижних церквох або манастирох. Барз сом ше зрадовала же сом стретала шестри и зоз „наших“ крайох, але о живоце у манастире, як ше гутори, ані ше ми не шніло. Ключны момент бул конец другого рока. Факультет нам дал даскельо шлебодні дні за шлебодну праксю. Так випадло же то були дні Страстного тижня. Зоз цимерку сом одпутовала до ей шестри и источашнє сом могла одробиц праксю и участвовац у тих молітвених дньох. Була то Велька Субота, а Ісусов гроб место дзе сом першираз чула Ісусово слова же бим го шлідзела. Чежко то ви-приповедац, бо тоти чувства нігда не мож цалком зоз словами пренесц слухачови. Зохабела сом, значи, факультет и одпутовала до Горватской,

Памятка зоз дзецинства ш. Навкратії

бо у Осиеку ше находзи штредзиско нашей провинцыі шестрох Василиянкох.

„Рихтац ше за чесну шестру/монахиню“ преходзі през даскельо фазы. Перші ше кандидатка и шестри упознаваю, а у тим ше упознава и тот способ живота. После пол рока уходзи ше до новиціяту котры тирва два рокі. То час кед особа минимално контактуе зоз вонкашнім шветом, а веций препровадзуе час зоз Ісусом и сама зоз собу. Тиж так глібше уходзи до монашеского способу живота прейт дробных обвязкох. То цалком шлебодні час кед ше особа у гоч котрим моменту може врацц на стари способ живота. Кед же ше особа не предумала, а и сами шестри видза дзеку за тот способ живота. Треца фаза приіхтованя то дочасова пришага котра у основи тирва пейц рокі. Потым кед особа и далсі указує жадане надалей жиц зоз монашеским способом живота, теди дава вичну пришагу. Саме слово указує же особа сце жиц у манастире по конец ту-жемскаго живота.

Яке Вашо чувство поволання тераз през цек Вашого монашескаго живота?

Одличне питане! Цо веций часу преходзі, віше веций го поровнусем зоз океаном и гору. Океан (то моя нукашніосц) – цо веций уходзиш до глібини, віше веций одкрываш нові швет и свой нові бисери – можлівосці, таланты, як и його велькосц і глібина пред Ісусом за спашене своєй души. Духовне монашеске поволане тиж як гора або сам Ісус – драга котра гледа лем исц напредок гу небесным висотом. Цо чловек висце, то лепшне одкрыва чежку правду о самим себе – яки ё мали, слаби, хори... ніяки пред безконечну любову – пред Богом. Поправдзе, то лем Бог-Любов таке дацо себе выбере и чува. Поволане найкрасши Божи дар, але и найвекша одвичательносц.

ш. Навкратия з родичами

Поведзце нам дацо о Вашей служби, точнейшe роботи як шестри у манастире и вонка з нього.

Хвильково мам даскелью обов'язки у водзеню манастира и, як сом на початку спомла, робим у даскеліх основних школах як вироучителька. Барз ми мило же, медzi иным, робим зоз грекокатолiцкима дзецми.

Место заключения, яке Вашо поручене шицким котри чувствуя у себе можебутни глас духовного поволаня, окреме женским особом?

Поволане не момент одлуки, алe волане през цали живот. Найлгчайше ми то поровнац зоз богатим легиньом хтори пре богатство не могол шлiдзиц Исуса. Цо думаче – после того бул щешлiви? Я думам же не. Дакеди людзе знаю повесц – Бог ме покарал. Бог нас не каре, ми то сами успишно себе робиме. Бог,

за розлику од нас людзох, нiгда не бешедуе лем же би ше бешедовало. Його слово раз поведзене, поведзене е занавше. Так и поволане. Кед Бог поволуе, поволуе на цали живот. Чловекова шлебода дошлебодзue му повесц – не, алe волане и далей остане. И тото волане як би було цихе, воно вично провадзи през цали живот. Алe знова ше повторим – поволане найкрасши Божи дар, алe и найвекша одвичательносц. Кед особы дума же пре дацо не може витримац на цали живот, лепше же би и не почала. Бог превельки Пан же бы примушовал на шлiдзене и виполнiванe Його Волi, яму наша сцеплосц мила.

**Розгварку водзел
о. Владимир Седлак**

ГРЕКОКАТОЛiЦКА ПАРОХИЯ У ПЕТРОВЦОХ НА МАПИ НАЩИВІТЕЛЬОХ

Грекокатолiцка парохия Покрову Пресв. Богородици у Петровцах уж веций роки припозната як значна оаза восточнай духовносцi, алe и руского народного скарбу и традицii. З рока на рок вiше вekше число тих котри ше на даяки способ стретаю зоз животом нашей найстаршай християнскай грекокатолiцкай заeнднiцы у Славонiї и Заходним Срiме, котра од самих початкох та по нешкa ма моцни руски печац у своiй обстойносцi.

Праве пре зачувани жридлови церковни шпив, котри значни за шицки грекокатолiцки заeнднiцы руского походзеня од Ужгороду и Пряшова по Руски Керестур и Питсбург, як и народни християнски обычай котри вязаны за одредзени християнски швета власни рускей народнай традицii od Карпатах по конци швета, и того року нас организовано або поeдинечно нашивели особи котрих цикави на першым месце духовносц, а вец и этнология, як и будовательни стил нашей петровской церкви, котри наисце ма свойофай-

тово уникатни вредносцi.

Окрем нащиви школярох руских школах, фольклорнай групи зоз Цернай и зоз Сланского Нового Мesta зоз Словакcкой, мишаней паноцовскай групи зоз Немецкай, Словениi и Горватскай, од поединечных бим визначел нащиву панi Весни Дубовечак, архитектки и дизайнерки зоз Велькай Горици, котра до нас пришла, же би „лем повисликова петровску церкву и закукла накратко доней“, а несподзивано през бешеду з парохом mr cц. Владимиром Седлаком одкрила скарбницу котру не мож упознац лем у єдней нащиви Петровцом. З оглядом же у своim вигледованю за докторску дисертацию мала лем податки о першай церкви и сiй добудови, а о грекокатолiкох и Руснацох лем телько келью научови фаховец пречита скорей як руши дагдзе на терен, у тей студийской нащиви мала нагоду тото знане преглiбиц.

Од панi Дубовечак петровска парохия достала тiх вредни дарунки. Тоти материялни не вредзи спо-

Петровски парох о. Владимир Седлак з Весну Дубовечак

минац, алe комплименти, даскелью фахово сугестiй, як и руку сотруднiцтва по гоч яким питаню з подручнiчнай архiтектуры и дизайну на обновi петровской церкви, не можеме занедзбац од фаховей особи котра за собу ма добри референции, а тiх и вельке шерцо помогнуц нашей малей грекокатолiцкай церковнай заeнднiцы.

о. Владимир Седлак

ПИЯТКОВА ПРОГРАМА 51. ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНА

Отверане вистави - Владимир Проччи и Дубравка Рашлянин

Розпачране вистави

У организациі Союзу Русинох Републики Горватской и КУД „Яким Гарди“ Петровци, 7. и 8. юния отримана 51. манифестация культуры Русинох Републики Горватской „Петровски дзвон 2024“. Манифестация отримана под покровительством Совету за национални меншини Републики Горватской, а зоз финансийну по-тримовку Вуковарско-сримской жупаниї и Општини Богдановци. Тогорочни Петровски дзвон отримани з нагоди 175. рочніці рускей школы у Петровцох, 120. роки Идилскага венцу „З мойого валала“ др Гаврила Костельника и 20. рочніці КД Русинох и Українцох „Рушняк“ зоз Риєки.

Пияток, 7. юния отримана програма первого дня 51. Петровского дзыва, а почала зоз отвераньем вистави маляра Владимира Проччия зоз Матульох. Виставу отворела председателька Союзу Дубравка Рашлянин. Вистава була виложена пред Домом культуры. З тей нагоди маляр Проччи за виставу принесол ружи. Вон наглашал же то малюнки резаных ружох, а потым наглашал: „Ружа символ Руснацох. Дакеди жени мальовали ружи на корункох, познейше тишліре тиж хасновали мотиви ружох у своёй работи, а тераз их и маляре малюю. Ружи віше були з нами, радовали и вешелели людзох. Я малюэм кажды дзень. Озбильни маляр муши мальовац кажды дзень же бы мал руку. Не може ше правиц павзи

бо вец рука не слуха. Малюэм вноци кед ми престаню дньово обовязкі, а рано кед станем правим корекції, понеже фарби не исти вноци и през дзень. За тоту виставу принесол сом нови роботи робени праве за тот Петровски дзвон. Поволані сом и до Миклошевцох. За ніх малюэм тиж квеце, але на други способ. Того року викладам лем квеце.“

После вистави прешло ше нука до Дому культуры дзе були отриманы представяне кніжкох и литературно-музычны вечар. Представени шейсц кніжкі, а представела их главна и одвичательна редакторка шыцкіх виданьох при Союзу Вера Зелинац и даедни авторе, понеже не були присутни шыцкі. З тей нагоди то були шлідуюци кніжкі: „Фарби живота“ Владимира Проччия, „Як пони виратовал Крачун“ Иваны Бики, „Писні зоз прискринкі“ Нады Павлин Батакович, „Присловнікі у рускім языку“ Оксаны Тимко Дітко, „Шлідом“ Агнетки Костелник Балатинац и „Думки з Дунаю“ групи авторох. Вириўкі зоз кніжкох читали сами авторе, Владимир Проччи, Нада Павлин Батакович и Агнетка Костелник Балатинац.

На представяне кніжкох такой ше надовязал литературно-музычны вечар хтори бул подзелены на два часцы. У першай часцы участвовали руски писателе Републики Горватской хтори читали свой творы. Того року на-

Вера Зелинац представя прешлорочную видавтельну роботу Союзу Русинох РГ

Водітельки програми и поетесы Любіца Гаргай и Агнетка Балатинац

ступели Томислав Мишир, Соня Папуга, Звонимир Барна, Агнетка Костелник Балатинац, Томислав Кетелеш, Нада Павлин Батакович, Владимир Провчи и Любица Гаргай. Стихи поетох були преткани зоз музичними точками чланох КУД „Яким Гарди“ Петровци. Хлопска шпивацка група под руководством Томислава Дудаша зоз свойого репертоару одшивала штири шпиванки: „Уж на будзем вечарами“, „Хижочко стара“, „Кед сом ишол попод облак“ и „Зашал я желене“. Дуо Томислав Кетелеш на тромби и Ярослав Медеши на гитари одграли инструментал „В каліновим леше“. По перши раз наступели и Катрин и Ружица

Гарди, та у дуэту одшпивали шпиванку под назыву „Мушим вам мамочко“.

У другой часи наступели госци зоз Словацкей, фольклорни ансамбл „Роньва“ зоз места Сланске Нове Место, хторе ше находзи нёдалеко од Кошицох. Вони на сценски способ указали як ше дакеди ишло до газди на руках лупац кукурицу. Тиж гу тому шпивали и танцовали.

Вечера за учащікох и госцох була у Дружтвеним доме Соколана дзе ше предложило зоз приемним дружнемъ.

Лю. Гаргай

Представян€ поезії на Літературним вечару

Томислав Кетелеш и Ярослав Медеши

Члени КУД Яким Гарди Петровци

Лупан€ кукурици , фольклорни ансамбл Роньва Сланске Нове Место, Словацка

Дует Ружица и Катрин Гарди

ОТРИМАНА ЦЕНТРАЛНА МАНИФЕСТАЦИЯ РУСНАЦОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ „51. ПЕТРОВСКИ ДЗВОН“

Покладане венцох

Централна манифестация Руснацох Републики Горватской „Петровски дзвон“, хотора у функцijи чуваня и розвиваня рускай культуры, отримана 7. и 8. юния у красним природним окружю амфитеатра у Петровцих, дожила свойо 51. отримоване.

Тогорочни „51. Петровски дзвон“ отримани з нагоди 175. роћнїци рускай школи у Петровцих, 120. роћнїци Идилскаго венцу „З мойого валала“ Гаврила Костельника и 20. роћнїци КД Русинох и Українцох „Рушняк“ зоз Риеки ПГЖ, а под покровительством Совету за национални меншини РГ и сопокровительством Вуковарско-сримскай жупаниї и Општини Богдановци, а организаторе Союз Русинох РГ и КУД „Яким Гарди“ Петровци.

Смотра музичней и культурней творчосци Русинох Републики Горватской почала 8. юния зоз покладаньем венцох на памятнїк на грекокатолїцким теметове за шицких хтори погинули и страдали у Отечественей войни, а потим ше преселела до прекрасного амфитеатру.

На самим початку манифестаций, после интерпретования гимни Републики Горватской и шветочнай писнї Руснацох, котри виведла хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцих и привитних словох председательки Союзу Русинох Републики Горватской Дубравки Рашиянин шицким учашињком домашнїм, госцом, представителем локалней управи и самоуправи,

Дубравка Рашиянин,
председателька Союзу Русинох РГ

Звонко Костелник, член Совету
за национални меншини РГ

Светислав Микеревич, висланїк ВСЖ

Каролина Седлак

општинским, городским и жупанийским рядом рускай национални меншини, культурним и вирским представниоком. Член Совету за национални меншини и председатель Ради рускай националней меншини Вуковарско-сримской жупаниї Звонко Костелник шицких сердечно привитал и зажадал вельо успиху шицким учашињком, а тиж так и домашнїм организатором же би витирвали у своєй роботи. „51. Петровски дзвон“ отворел посланїк Вуковарско-сримской жупаниї Светислав Микеревич и привитал шицких учашињкох и госцох, и зажадал вельо успиху у дальнейшой работи.

Венчик руских танциох КУД Яким Гарди

Михайлло Голик и Хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди

Хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди Петровци

Женска шпивацка група КУД Яким Говля Миклошевци

Програма почала зоз своефайтову „гимну“ Петровского дзвону, писню под исту назву, хтору написал наш валалчань, Петровчань, Сильво Ерделі, а хтору уж роками шпива Михайло Голик. Вєдно зоз оркестром провадзела го Хлопска шпивацка група петровского Дружтва.

Програму предлужели и шицких нащивительюх привитали члени фолклорнай секцii КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцах зоз танцом *Витайце у нас премили госци*. Же би одгук тогорочного Петровского дзвона бул ище красши намагали ше нашо наймладши. Каролина Седлак одшпивала *Три гвоздочки на небе* у провадзеню оркестра КУД „Яким Гарди“.

После наймладших членох домашнього Дружтва програму предлужели члени Културно-уметніцкого дружтва Руснацох зоз Осиеку. Дружтво основане 1983. року, а през културни аматеризм стара ше о очуваню културней творчосци у Осиеку и Осєцко-барањьской жупаниї. Организує манифестацию „Дравски габи“ котра того року наполнює 20. рочніцу свайго існованя. Осечане ше на Дзвону представили зоз шпиванкамі *Коні врани и Загуркали два герлічки*.

После удачного наступу Осечаньох представело ше Дружтво Руснацох у Републики Горватской „Руснак“, хторе основане 2003. року зоз шедзиском у Петровцах, а з цілью очуваня и розвиваня языка и културного скарбу Руснацох. З рускими писнями и у руских шматох панонского краю Дружтво „Руснак“ наступа на академійох, кулутурних манифестацийох и фестивалах рускай культуры як у Републики Горватской, так и за сїй граніцами: у Польской, Словакской, Румунії, Сербії и

України. З писню Руснак забувал свойо терхи, з писню ше радовал. Шпивацка група и оркестер Дружтва „Руснак“ представели ше зоз рускима народними писнями *Ша ми тадзи преходзели* и венчиком руских/лемківских/лемковских народных писньох. За наступ их по-рихтала Наталия Гнатко, а водітель оркестру Іван Лікар.

До госцох зме поволали и Матку словацку Марковац СКЗЗ Франьо Страпач, котре основане 1973. року, а представя шерцо и ядро Матики словацкей. Дружтво ма прейг 114 членох розпоредзених на фолклорну, шпивацку и музичну секцию. Маю фонд прейг 10 файти народного облечива и прейг 65 хореографій. Наступаю у жеми и иножемстве. Представели нам ше зоз танцом *Ціндрушка одземок* и *Хорехроние*.

Владимир Провчи, КД Русинох и Українцох ПГЖ Рушняк

Водітельська пара Матеа Шовш и Іван Лікар

КД Русинох Винковци

КУД Руснацох Осиек

КУД Осиф Костелник Вуковар

Дружтво Руснак

Танец Опришки КУД Яким Гарди

У предлуженю програми наступело Културне дружтво Русинох и Українцох РУШНЯК Приморско-горанський жупаний зоз Риєки. Дружтво роби 20 роки и стара ше о очуваню рускей култури през манифестаций и културни аматеризем. Зоз рускими шпиванками Бундовара, Явор, явор и Чия то заградка нє орана представел ше Владимир Провччи, хтори, медзи иншим, одликовани з „Орденом за народ“ од предситетеля України, а того року од преосвященого владики Милина Стипича достал „Епархийску“ награду.

Члени Хлопской шпивацкай секцii КУД-а „Яким Гарди“ петровской публики и шицким госцом представли ше зоз шпиванками Зашал я желене, Здрави оставайце и Як иши ми гварела.

КУД Дюра Киш Шид

Шаришка полка, КУД Яким Говля Миклошевци

Матка словацка, Марковац Нашицки

Здружене Немцох и Австриянцох Вуковар

КУД Томислав Церна

Ансамбл Роньва зоз Сланского Нового Места, Словака

Потим нашо мили госци зоз Словаккей, ансамбл „Роньва“ зоз Сланского Нового Места, представили едну часц своїх активносцю.

Танцоше домашнього КУД „Яким Гарди“ Петровци представили ше іще раз, а з тей нагоди зоз танцом „Опришки Олекси Довбуша Дядіка“, а потим Михайло Голик одшпивал *Ми не забудземе*.

Манифестацию закончили домашній, фольклорна група КУД „Яким Гарди“, зоз танцом *Руски пастирски танци*. Руководитель програми бул аниматор культуры при Союзу Русинох РГ, Звонко Костелник, а програму водзела Вера Павлович.

Звонко Костелник, проф.

Словацке Дружтво Франьо Страпач, Марковац Нашицки

Пастирски танцы КУД Яким Гарди, Петровци

Публика у амфитеатру

У ЕТНОГРАФСКЕЙ ЗБИРКИ У ПЕТРОВЦОХ ОТРИМАНИ ОБИЧАЇ НАШОГО НАРОДУ „РУБАНЄ МАЙСКОГО ДРЕВКА“

КУД Руснацох Осиек

КУД Яким Гарди Петровци

Пред Етнографску збирку Русинох у Петровцох члени КУД „Яким Гарди“ 2. юния зрубали майське древко.

Мено маялос, маялес або майське древко походзи од латинскага слова Maíus (май). Велі преслави вязаны за слuchована у маю: зявйоване трави, квеца, початак роботы у полю, шатва. У народним календре за май ше вери же то перши мешац лета, чий приход означены зоз рубаньем младого жаленога древа, а тот обычай медзি Руснацамі у Горватскай зачувані ишце лем у Петровцох.

Легінє закоповали майське древко пред хижу дзивком хтори були за одай. Древко ше звичайно „садзело“

пред змерком, кед нікого не было на драже. Скорей бул і обычай садзіц майське древко дзивки пред хижу хтора була шлідуюца за одай. Маялос віше бул оквищены зоз ручніком, пантлікамі і зоз фляшку даякого пица. Дзивка пред чию хижу бул маялос закопани, мушела ше порадзіц кеди ше го будзе валяц. За tot дзень ше рихтало госцину хтора випатрала як права мала свадзба, а финансавали ю дзивково родичи.

Древо ше віше валяло пополадню. Дзивки і легінє ше віше облекали до найкрасшаго народнаго облечіва, а дзивчата даровали шицкіх присутніх. По дарунку ше могло видзіц хтори ей легінъ наймілши.

У хвільки кед майське дребко було зрубане і почало падац, шицкі ше починали вешеліц, а окреме tot легінъ хтори го зрубал.

Тогорочны звичай валяня майского древка отриманы у организацыі КУД „Яким Гарди“ Петровци, а под покровительством Совету за нацыональны меншини Рэспублікі

Горватскай і сопокровітельством Вуковарско-срімской жупанії, Општині Богдановцы і

Союзу Русинох Рэспублікі Горватской, а з нагоды 175. рочніцы рускай школы у Петровцох, 120. рочніцы Ідилскага венцу „З мойого валала“ Гавриїла Костельника і 20. рочніцы КД Русинох і Українцох „Рушняк“ зоз Риеки ПГЖ.

У програмі участвовал оркестер і Хлопска шпівацка група КУД „Яким Гарди“, як і КУД Руснацох зоз Осиеку котры ше представіли зоз рускіма народніма шпіванкамі.

Звонко Костелник, проф.

Майське древо опрез рускай
Етнографскай збирки у Петровцох

Зденко Сивч, Дубравка Рашлянін, Геленка Шобан і Мирко Рибіч опрез майскаго
древка у Петровцох

КД РУШНЯК НА „ЯРНІМ ДРУЖЕНЮ НАЦИЙОХ“ У РИЄКИ

Виява за „Канал Р“ з Риєки

Владимир Провчи

Здружене наронох Босни и Герцеговини зоз Риєки уж дванац роки организує манифестацию „Ярнє дружене нацийох“, на хторей КД „Рушняк“ участвує од самого ей почтку.

Тогорочне „Ярнє дружене нацийох“ отримане 12. мая у риєцким Кампусу на Трсату. По велькай горучави наступели штири Дружтва: сербске, українске, чарногорске и нашо руске.

Меншини були означени и зоз заставами своїх матичних жемох, цо тиж зацикавело патраочох.

Културне дружтво Рушняк представел Владимир Провчи з виставу малюнкох квеца. Дружтво того року полні 20 роки роботи и автор з тей нагоди виклада лем квеце як дарунок публики за родзени дзень Дружтва.

У культурней часци програмы Владимир Провчи одшпивал венчик

руских шпиванкох хтори публика барз добре прияла.

Манифестацию „Ярнє дужене нацийох“ на Трсату у Риєки провадзела телевизийна екипа „Канал Р“ з Риєки. Окреме ше им пачели малюнки, а прилог емитовані истого вечара у їх емисії „Дньовнік“.

За учашнікох обезпечени полуценок на концу програмы.

Владимир Провчи

ПОДОБОВА КОЛОНІЯ МАДЯРОХ У РИЄКИ

Демократска заєдніца Мадярох Приморско-горанскої жупанії уж 17 роки организує Подобову колонію националных меншинох ПГЖ на Печинох у Риєки.

Тогорочна колонія отримана од 9. по 11. юний. Цеком шицких рокох КД Рушняк активно участвовало и творело велі уметніцки работи. Колонія организвана на аматреским уровню, гоч даєдні твори надросли тоту категорию. Медзи Дружтвама националных меншинох ПГЖ хтори участвовали на Колонії Руснаци були найуспишнейши, а предводзел их Владимир Провчи, председатель КД Рушняк. Мотивы угловним шлебодни, гоч ше дакеди одредзус рамикова тема. Того року одредзена тема моря.

У мене дружтва Рушняк на Ко-

Учашніки Подобовей колонії зоз припознанями

лоній участвовали Верица Провчи з двома работами у техніки батику, Мирта Блажевич з приморску хижу на осаменим месце и Владимир Провчи хтори мальовал часц леса на морским побрежю.

Шицки работи зробени на Колонії були виложены на вистави на за-

вераню, а председателька Дружтва Зденка Клепац Шибалин подзековала учашніком на закладаню и участвованю, а менторка Ерика Медданич оценела квалитет малюнкох. Обидва выражели свой наздавня же ше стретнєме и идуцуга року на новей Колонії.

Владимир Провчи

КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ НА МАНИФЕСТАЦІЇ „МЕЛОДІЇ РУСКОГО ДВОРУ“ ПРЕГЛАШЕНИ ЗА НАЙЛЄПШИ ОРКЕСТЕР У КАТЕГОРІЇ МАЛИХ ОРКЕСТРОХ

Тамбурови оркестер

Хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди Петровци

ШИД – У организації Културно-просвітного дружства „Дюра Киш“ зоз Шиду, 15. юния отримани седемнасти по шоре Фестивал тамбурових оркестрох „Мелодії Руского двору“ на лєтнєй бини у порти Лєтнєй владическій резиденції. Шицки учащініки медзи котрима и едини представитеle зоз Горватской КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох. Фестивал бул змагательного характеру, а за награди ше змагали седем оркестри. Фахови жири у категорії малих оркестрох за найлєпши преглашел Оркестер КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох у Республики Горватской чий уметніцки руководитель Мартин Седлак, док у категорії

вельких оркестрох по одлуки фахового жирия найлєпши бул Народни окестер „Юлиян Рамач Чамо“ Дома култури Руски Керестур, чий руководитель Кристиян Няради. Керестурски оркестер хтори на Фестивалу наступел зоз солистом Мирославом Малацком, достал и Награду публики. Попри победніцких оркестрох, на „Мелодіюх руского двору“ у змагательней часци учаськовали и оркестри КПД „Карпати“ зоз Вербасу, КУД „Тарас Шевченко“ зоз Дюрдьова, РКЦ зоз Нового Саду, КУД „Петро Кузмяк“ зоз Нового Орахова, як и оркестер домашнього КПД „Дюра Киш“ зоз Шиду. У ревіяльней часци фестивалу наступели

члени РКУД „Гавриїл Костельнік“ зоз Кули, як и Дружество Руснацох зоз Сримской Митровици – їх шпивацка група „Руски соловеї“ и глумец Владимир Балащак. У рамикох Фестивалу отворена и вистава фотографийох Борислава Барну, а здружения женох зоз Ямени, Гибарцу, Бачинцох, Беркасова, Бикичу и Шиду тримали етно-штанди зоз смачними домашніма заєданнями и лакотками дзе ше погосциц и окрипиц могли шицки учащініки и нащивителс 17. „Мелодіюх руского двору“.

Звонко Костелник, проф.

4. СМОТРА ДЗЕЦИНСКОГО ФОЛКЛОРУ У ДАРДИ

Под покровительством Совету за национальни меншини и Општини Дарда, у рамикох Дня Општини Дарда, 16. юния Ромски ресурсни центр организовал 4. Смотру дзечинского фольклора на котрой учаськовала и танечна секция КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох. Ціль манифестації позберац дзечи зоз котрима треба розвиць сотрудніцтво медзи дружтвами котри пестую свою культуру, танци и шпиванки. Попри Пертровчаньох наступели и домашнї Ромски ресурсни центр, КУД „Йокай Мор“ Суга, Бенд Лука и Дарио зоз Дарди, як и фольклорни ансамбл „Чуваре традиції бараньских Сербох“ зоз Билого Манастиру.

Звонко Костелник, проф.

Танец Куккуруши

ПЕТРОВСКЕ КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ НА 15. МЕДЗИНАРОДНЕЙ СМОТРИ ФОЛКЛОРУ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У ДАРДИ

Пастире

На поволанку СКД „Просвіта“ Загреб, пододбор Дарда, з нагоди означования Дня Општини Дарда, Културно-уметніцке дружтво „Яким Гарди“ Петровци госцювало на 15. медзинародней смотри фолклору националних меншинох у Дарди, хтора 22. юния отримана под по-кровительством Совиту за национални меншини РГ и Општини Дарда.

Нажаль, пре испогодну хвилю манифестация того року не могла буць отримана на летней бини Спортивско-рекреативного центру „Джола“, та є отримана у Кино дворани. После привитних словах председателя Поддубору Дарда, проф. Мирка Марковича, начальнїк општини Дарда Анто Вукое привител шицких присутних и отворел 15. медзинародну смотру фолклору националних мен-

Гајо, гајо мой желєни

Танечна фигура

шинох. Наступели пейц ансамбли зоз Горватской. Окрем КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох участвовали и Бошњацке КУД „Лілян“ Дреновци, словацке КПД „Людовіт Штур“ Илок, фолклорни ансамбл „СКД Просвіта“ зоз Ягодняку и Ческа Беседа Општини Липовляни.

Звонко Костелник, проф.

РОБОТНЯ ЕНКАУСТИКИ У ВИНКОВЦОХ

Зденко Бики и Андрия Кризманич зоз роботніками ОБЖ Винковци

У днів карти зоз петровським Здруженьом бранітєльох, чий предсідатель Андрия Кризманич, на одзеленю психиатриї у ОБЖ Винковци 16. мая отримана кратка роботня енкаустики.

Роботню отримал горватски бранітель, маляр аматер Зденко Бики зоз Миклошевцох. У роботні учасниковали медицински роботніки заняти на одзеленю Психиатриї, як и хоротніки на роботно-оку-

пацийней терапії и у Дньовим шпиталю.

Роботня була барз успишна и интересантна шицким учащіком хторише опробовали у мальованю у тей старинской техніки.

На концу шицки хтори мальовали, своє роботи однєсли дому, а на дарунок достали ище по еден малюнок мальовані у тей техніки.

Соня Папуга

Малюнок у техніки енкаустики

Готови роботи

Поступок наставання малюнку

ПУТЕШЕСТВІЕ СПАЛЄНОГО ОЦА

Там дзе Фушка гора подзвигує свою другу гербу гу небу, дзе дунайски габи заплюскую мали вініцарски край, у єдним малим валале жил оцец зоз двома синами. Були вони двойнята, Міжко и Яни.

Одрастали вони зоз добрым віховом свойого оца Якима. По законченю основней, школоване предлужели у штредній вініцарской школи у Ілоку. Пришол час же ше браца мушели розисц, кожди на свой бок. Міжко ришел пойсц на студії стоматології, за зубара, до Загребу, а Яни за ветеринара до Сараєва.

Преходзел рок за роком, та и студійом и школованю пришол коңец. По закончених студійох Міжко ше намагал пойсц до Австрії, а Яни достал роботу як ветеринар у єдним малим месце у Босни, дзе ше и оженел. Як браца напредовали у роботи, так іх оцец старел, и здраве му поставало віше подлеše.

Пошвидко ше зорвала и Отечествена война. Оцец ришел пойсц до сина Яника до Босней. Драга була длага и небезпечна зоз вельо претресаня и прешедана драгом. Не прешло ані пол рока, та и у Босней почали нємири, цо уж хорому оцови ище баржей пошвидшало хороти. Єдного вечара у розгварки зоз сином Яником гварел же му жадане буц поховані у своїм валале, коло своєї покойней.

Синове ше нє могли сходзиц, та а ані телефоновац, бо вязи були часто претаргнути. Под час мирней реінтеграції умар и оцец Яким. Пре трошки преношения оца зоз єдней до другой держави синове ришили же оца даю кремирац, же би го поznейше легчайше могли пренесц до Сріму. Так и зробели.

Оцец мушел причекац єден час же би рушел на драгу свойого жаданя.

Пришол и тот дзень, дзень кед Яни рушел на драгу зоз своім оцом до родного Сріму. Міжко зоз фамелю уж чекал на оца и брата.

Шеднул Яни до автобуса, бул застарани, страцени и хто зна о чим ище шицко роздумовал, а гу тому часто зоз кишенки вінімал фляшку и долівал алкоголу до гарла. На каждой станіци дзе прешедал випил би и подаєден погарик. Автобус рушел, путнікох нє було вельо. Яни розпатрал, покус дримал и так му час преходзел.

Пришла и граніца, преход зоз держави до держави. На граніци го пребудзел млади поліцай, Яни му одповед же ідзе оца поховац. Драга тирвала досц дляго, а Яни бул віше вистатши.

По остатню станіцу Яни остал сам. Заспал, та го автобусар мушел пребудзиц.

„Пане, остатня станіца, пребудзце ше“ будзел го автобусар.

Яни ше таргнул зоз сна же нє знал дзе ше находзи, не знал ані кадзи ма висц, але дзе пише карчма удало ше му пречитац.

Праве авобус рушел зоз перону, а Яни почувствовал же му цошка хиби.

„Дзе ми оцец?“ опитал ше наглас и розбегнул ше за автобусом, почал махац, кричац най стане и бежац опрез автобуса.

Автобусар загамовал, отворел облачок и опитал ше му:

„До сцеш знова?“

„Мойого оца, оцец ми остал нука.“

„Нет ту нікого“ одповед автобусар. У медзичаше Яни станул опрез автобуса же автобусар нє могол далей.

„Склоньце ше, мушим вожиц далей!“

„Не пойдзеш ти нігдзе. Пуш ми мойого оца!“ Яни у своій злосци лёга опорез автобуса. Автобусар вола службову особу зоз станіци же би ше поволало поліцию. Поліцай приходзи, бере Яниково документы, видзи же є пияни, а твердзи же му оцец остал у автобусе и же ведно

зоз нім путуе. Же би ше то окончело по закуну, млади поліцай поволуе першу помоц и психиатра.

Пошвидко ше ту окрем поліциї нашли и перша помоц, психиатр, а гу тому и досц цивільней преходней публики.

Психиатр замодлел Яника же би му потолковал о яким ше ту непорозуменю роби.

„Автобусар ми нє сце отвориц дзвери же бим пошол по мойого оца“ толкуе Яни.

„У автобусу нет нікого“ одповедол му психиатр.

„Ест, там мой овец лежи заварти!“

Же би ше тата комедия закончела, психиатр замодлел автобусара же би отворел дзвери автобуса. Кед Яни и психиатр вошли нука до автобуса, психиатр ше Яникови пита: „Дзе же вам ту оцец?“

„Ту є, горе, над местом на хторим сом шедзел. Лежи запаковані у шкатули.“ Міжко зоз слизами у очох отвера шкатулу же би ше паньство прешвачело же у шкатули урна зоз гаром спаленого оца.

„Най ше пачи, ту и папери зоз крематориюму.“

На таки нескаждоднівни способ закончела тата комедия.

Томислав С. Кетелеш

граніци

граніца
хтору биш сцел подзагнуц
и повесц досц
доцс розцагованя моїх думкох
досц бавеня зоз моїма чувствами
досц гроженя и злоставяня

дзе розцагнуц граніцу
кед ше сцеш дац вецей
як цо други пита
кед можеш дружей робиц
як цо предвидзене
кед жадаш любиц
и кед то ніхто од тебе не гледа

довириє остало вишиц
на фогашу будущого наздаваня
же єдного дня
граніци буду правдиви
а любов на першим месце
живота єдноставного

Лю. Гаргай

granice

gdje je granica
koju bi htio podvući
i reći dosta
dosta je razvlačenja mojih misli
dosta je igranja sa mojim osjećajima
dosta je prijetnji i zlostavljanja

gdje razvući granicu
kada se želiš dati
više nego što drugi pita
kad možeš raditi duže
nego što je predviđeno
kada želiš voljeti
i kad to nitko od tebe ne traži

povjerenje je ostalo visjeti
na vješalici budućeg nadanja
da će jednog dana
granice biti istinite
a ljubav na prvom mjestu
života jednostavnoga

Lj. Harhaj

ЗДОГАДОВАНС

Мешац швици в ярней ноци
Нікого уж нігдзе нет,
Лем ше чую руски писні,
Як да руски цали швет.

А вечером кед ше змеркне
Гармоника ше учує,
Кажды легинь влапи дзвівку,
Крашнє зоз ню потанцує.

Не можеме нігда забуц
Тоти ноци, тоти лета,
Знова бизме их заш врацели
Най их живот попреплєта.

Але дармо то жадаме,
Думка на то нам остане,
Тоти ноци, тоти лета
Останю на паметане.

Соня Папуга

ДУМКИ МОЙО

Часто мойо думки сами оставю,
Кому повесц правду праву,
Кед найблізши пред олтаром
Помодля ше, та дзвери завераю.

Огніско далеко, вола ме най ше врацим,
Думки мойо не даю най то прилапим,
Лем цихосц мудру ослухуєм,
Нічому ше вецей не радуєм.

Кельо любови, тельо виречена,
Некрасни слова глєдаю пребаченя,
Смутни ше дні вице баржей дорушую,
А бридки слова ме гамую.

Соня Папуга

МОЙ ВАЛАЛ

Миклошевци мойо
слунком ошвицени,
з пахняцима полями,
з рускими облапени.
Бліщаца турня
з далека ше видзи,
а шерцо мојо дражки
младосци шлідзи.
Любим ходзиц по тих дражкох
дзе предки ходзели,
а мене нешка
враца младосц
хтора була радосц.
У нашим валале
красни дзвівки и легине,
у нім вирно ше любело,
щире шерцо их водзело.
Нігда не зохабим валал
хтори тельо любим,
а теди кед пойсц будзем мушиц
у шерцу го своім будзем ношиц.

ДЗИРА

Мили мойо, щиро най вам повем, наисце любим присц до Руского Керестура. Там ше приемно чувствуєм, а на його улічкох панує єдна файта „рускей енергії“ котра природно прицагує шицких Руснацох же би ше врацели до свого дому. Знаце як иду гевти стихи Владислава Надьмитя:

„Вие кед ми при夺得 чежско на шериц, зайдзем до Керестура,
У тим валале, за чесни души више отворена капура.
И кед вистанем од людзох цудзих,
а дзеку за писню страцим,
Я заши обращам, з друком на кочу,
до Керестура ше врацим.“

Добре ше здогадуєм, кед сом першираз пришол до Керестура, на тидзень до братнякох. На уліці шицки бешедовали по руски, ми, дзецы, бешедовали по руски, у тарговини тиж так.... Теди то за мне було даци незвичайне, нове и барз ше ми попачело. Миклошевци мали валал и нет велью „з нашей фели“. Найчастейше сом бешедовал по горватски, а лем дома було по руски.

За неупущених, у Керестуре иснує одредзени „кодекс справованя“. Мал сом нагоду, бліжай ше упознац з тим, а за шицких гевтих цо по тераз ище не були у „центру швета“, думам же им будзе барз хасновите.

Домашній Керестурци више прихтани дзечнє привитац госцох, а насампредз Руснацох. Газдині нам ше з ошміхом на твари опытаю: „Не будзеце кафу?“, а ви треба же бісце ю посановали бо вистала у заграды, та поведзце: „Може и погар води“. Кед же будзе дакус жовкава, то не шикліна, але „керестурска чесмуша“. З другіма словамі, будзце щешліви же сце и тово достали. Газда вас понукнє з домашнью паленку и привита зоз словами: „Чувствуйце ше як дома, лем нє забудзце же сце госци!“

После неувареней кафи и жов-

тей води, газдиня на стол винёшне даяки колач. Найскорей будзе даци „збльохтане“ за петнац минути, але майце порозуменя, цали дзень ше роби на полю зоз папригу, вечар треба понамиряц статок, а попри шицкей бриги ище им и ви пришли. Майце на розуме газдов прывит, та у складзе зоз тим, поведзце газдині же би вам одрезала лем фалаточок, а кед колач уж порезани, вец нє берце велью – домашні буду читац, а верим же ше не сцеце ганьбиц...

Керестурци од приселеня та по нёшкіа остал наш „руски гето“, дзе ше кельо-телью затримал тот автогоні „керестурска менталітэт“. Прето існую розлики:

- медзи Руснацами зоз Сріму, котры темпераментнейши и першэ ше з вами „поквача“, а вец шедню попіц кафу, покля Керестурци ридко кеди поведза до оч цо думаю, але то буду робиц так дакус „споза хрибта“, так по керестурски, „у білих рукавіцах“.

- медзи Коцурцам, котры іх закляти неприятель. Прето меркүйце цо бешедуєце, з оглядом же лем Керестурци правдиви Руснаци, шицки други „дольшо“!

Припознавам, наисце сом оплётол по Керестурцох, але так по „срімски“. Але, розумим их, прето же и сам мам дакущичко „керестурская креві“, але домінантны срімски темперамент пребера водзашу улогу.

Як сом гуторел на початку (а сціганім на остатку), любім присц до Руского Керестура, то єден красні и приемны валал. „Я ходзім вшадзи, тамль и тадзи, якашік сила ме ноши...“ А кед ше ми дахто опіта дзе сом бул, весело и з ошміхом му одвітуєм: „У дзіри!“

22. 10. 2023. Міклошевци

Лікар Іван

Текст інспіровани зоз преілорочним конкурсом за Дньовку на тему дзира.

У цмоти

Клянка ше помкла дзвери зашкрапіали, вояково чижми сциха приходзели.

Цмota була велька, а страх іще векши, по тей чарнай ноци кадзи чижми прешли.

Злекла ше дзивочка у піньвиці жимней, тераз є широтка у тей хижі велькай.

Шицко було добре кед ше лампу зашвицело, пришол брат зоз пункту прето вошол шмелю,

бо праве тей ноци меней ше штреляло, шестричку облапел та ше заплакало.

Лю. Гаргай

U tami

Kvaka se pomaknula, vrata su zaškripjela, vojnikove su čizme lagano su prilazile.

Tama je bila velika a strah još i veći, kud su čizme prošle po toj crnoj noći.

Uplašila se djevojčica u podrumu hladnom, sad je već siroče u toj kući mračnoj.

Sve je bilo dobro kad je lampu upalio, došao je brat s punkta zato je i ušao smjelo,

jer se ove noći puno manje pucalo, sestricu je zagrljio pa se zaplakalo.

Lj. Harhaj

HIMNE I SVEČANE PJESME: GLASOVI IDENTITETA I ZAJEDNIŠTVA

Himne i svečane pjesme odavno su prisutne u svim krajevima svijeta, igrajući ključnu ulogu u očuvanju i izražavanju kulturnog identiteta, ponosa i zajedništva. Od nacionalnih himni koje odjekuju na stadionima i državnim ceremonijama, do svečanih pjesama manjinskih zajednica koje evociraju povijest i tradicije, ovi glazbeni izrazi služe kao moćni simboli jedinstva i solidarnosti. U svijetu koji se sve više globalizira, gdje se granice kulture i identiteta neprestano preklapaju, himne i svečane pjesme ostaju nepromjenjivi stupovi na kojima se temelje kolektivni duh i zajedničke vrijednosti. One često nastaju u ključnim povijesnim trenucima, reflektirajući borbe, trijumfe i aspiracije naroda ili zajednice i ne samo da bilježe povijesne događaje, već i utjelovljuju vrijednosti i ideale koje zajednica nastoji očuvati.

Za manjinske zajednice, svečane pjesme imaju posebno značenje jer služe kao čuvari kulture i jezika. Pjesme poput "Braća Rusini," svečane pjesme rusinske zajednice u Hrvatskoj koja je službeno postala svečana pjesma rusinske nacionalne manjine u RH 2009. godine, igraju ključnu ulogu u očuvanju kulturnog identiteta i ponosa. Ova pjesma simbol je jedinstva Rusina bez obzira na geografske granice koje ih razdvajaju. Njezin autor Irinej Timko komponirao ju je 1970. godine te se prvi put izvela iste godine na festivalu rusinske glazbe „Crvena ruža“ u Ruskom Krsturu. Pjesma "Braća Rusini" ima duboku simboliku i značaj za rusinsku zajednicu. Analizom teksta pjesme možemo razumjeti kako ona izražava identitet, zajedništvo i povijest ovog naroda.

Geografski i povijesni identitet

"На панонской ровні, где поля безкраини": ovi stihovi evociraju slike panonske ravnice koja je domovina mnogih Rusina. Prostrane ravnice simboliziraju širinu i bogatstvo zemlje u kojoj žive.

"Гори Карпати, наша оловщино": spominjanje Karpata naglašava povijesne korijene Rusina. Karpati su simbol njihovog porijekla i veza s domovinom predaka.

Zajedništvo i solidarnost

"Браца Русини, на ровні живеме, але зме зоз горох квеце пресадзене": ovi stihovi izražavaju jedinstvo i zajedništvo rusinskog naroda koji živi na ravnici, ali je porijeklom iz planinskih krajeva. Metafora o preseljenom cvijetu naglašava prilagodljivost i otpornost zajednice.

"Зашивайме, браца з ранонской ровнини, закарпатским гором, славней дідовщини": poziv na zajedničko pjevanje naglašava važnost zajedništva i očuvanja kulturne baštine. Pjesma povezuje prošlost i sadašnjost, odajući počast precima.

Ljubav prema domovini i tradiciji

"тебе писню шивам, роду мой давни": pjesma je izraz ljubavi i ponosa prema vlastitom narodu i tradiciji. Spominjanje drevnog roda naglašava duboku povezanost s koreninama.

"широм по швеце синох розошала": ovaj stih prepoznaje dijasporu rusinskog naroda koji je rasprešen širom svijeta, ali i dalje održava snažne veze s domovinom i kulturom.

Duhovna i emocionalna veza

"З далекого краю, квиток карпатски, з писню вам посила привит свой братски": ovaj stih izražava emocionalnu vezu i duhovnu bliskost s domovinom i sunarodnjacima, bez obzira na fizičku udaljenost. Cvijet s Karpata i pjesma simboliziraju ljubav, sjećanje i bratstvo.

Osim teksta pjesmu podupire jednostavna pjevna melodija pisana u 6/8 mjeri stvarajući tako plesni karakter, a uz tekst i sjetni ugodaj. Treba napomenuti kako je stih koji se odnosi na bačvansku ravnici izmijenjen u panonsku ravnici te na taj način prilagođen Rusinima u Hrvatskoj.

Himne i svečane pjesme puno su više od običnih melodija. One su simboli identiteta, zajedništva i otpornosti, igrajući ključnu ulogu u očuvanju kulturnog nasljeđa i promociji zajedničkih vrijednosti. Kroz povijest, one su inspirirale, ujedinjavale i educirale ljudi, postajući nezamjenjivi dio kolektivnog duha i identiteta. U svijetu koji se neprestano mijenja, ove pjesme ostaju vječni podsjetnik na važnost zajedništva, solidarnosti i ponosa na vlastiti identitet.

Ana Bučko, mag. mus.

ВЧАСНА ТОГОРОЧНА ЖАТВА ЯРЦУ

На славонских и сримских польох початком юния рушела жатва статкарского и пивского ярцу. Жатва пришла кус скорей як у просековим року, але и урожай задоволююци, з оглядом же нам жита и ярци не „отла-чел“ ляд з поглядом на непогоди. Вельки непогоди и ляд у опасних розмирох по цалей Горватской, а и у нашим блізшим околіску коло Илоку и Жупанї, на жаль, одробел жатву житаркох и оберане овоци скорей шора, так же наисце мame щесца же зме у можлівосци позберац плоди своєї роботи, чи то жито, ярец, брескиня або парадичи зоз загради.

Виніца після непогоди

Польо кукурици (Илок)

За тераз рок не бул идеални цо ше дотика польодільских культурох. Мали зме єден вельки період без дижджу, вельки осцилациі у температурі, константни моцни витри котри нарушовали роботу, та з оглядом на шицко того можеме буц задовольни зоз урожаями ярцу од 2,8 по 4 тони по катастарским голгту, або 5 до 7 тони по гектару, док ше конечна цена, логично, по конец жатви вироятно не будзе анї знац.

Того року була и покус чудна жатва цо ше дотика ярцу, бо у веліх случайох класка и зарно були сухи, док слама ище тримала влагу и була желенка. Ярец солидного квалитету, без ценких зарнох и доброго гектолитру, а на менши урожай жита и ярцу того року з єдну вельку часцу упливовал недостатночни скlop рошлінох на метеру квадратним. Зоз зменшаньом числа рошлінох по метеру квадратним мame и менше число класкох, цо зменшує урожай, за цо можеме подзековац и мишом, хтори од шатви по жатву поступнє зменшую число рошлінох и зоз чим ше зменшує и урожай.

Чкоди од мишох

Преридзене жито пре миши

Ідеалне було кед би зарно мало влагу 14 % або меней, влажне зарно прейг 14 % ше лем пресушує у сушарох за житарки на температурох 40-60° Ц, док зарно котре лем кус влажнейше можліве пресушиц и природно, на сухим и превитреним месце зоз частейшим преврацаньом маси зарна.

На скоро кождей заградкарской культуры и на веліх овоцих могли зме обачиц чкоди од блощицох, т. е. шмердзацей буби мартина. Вони вицищую соки зоз младих младнікох, лісса и плodoх, та як результат добиваме деформовани плоди. Заградкарски блощици постали нательо розширенi и моцни як популяция же нет дакого хто не зна за шмердзацу бубу мартина. Єдна з причинох їх велькай популяциї и тото же не маю природного неприятеля, як на приклад божо катички котри єдза лісцово вши.

Чкоди од блозицох

Іще єдна причина їх велькай розширносци то же не выбираю єдло, робя чкоди на бундавкох, парадичох, паприги и на овоцивых культурах, так же ше комотно лем селя зоз єдней культуры на другу котра приходзи. Чкоди од блозицох ше виражую през три главни проблеми; зоз вицикованьом сокох вицагує ше влага и приводзи до деформаций або сушеня и опаданя младих плodoх, чкоди котри робя на рошлінох можу totally вицерпиц младу рошліну котра ше после векшого нападу осуши, барз легко преноша вируси и други хороти на здрави рошліни. Одросла блощица вилягує коло 130 били вайчка на вонкашню, сподню часц лісса, так же кед ше нам поспиши ришиц од первого нападу, будземе у будуцим периодзе мирнейши. Препоручує ше такой першу генерацию зопрец и зніч-тоциц вайчка котри ше находза на лісцу.

Антон Гарди

Початни стадиум блозици (шмердзацей буби мартина)

АПРИЛИ-ЛИ

- Козерия –

Яким Сопков вибира у цеглянії цеглу. Указую му звичайну, червену, а вон одмахує з главу же нє сце. Потим, биливу. Заш одмахує. Веџ жовкасту, але глатку.

- Ния, тоту,- ошмихнул ше широко и хвацел ю до рукох.

Опатра цеглу, опатра, ошмихує ше, завера очи, а ошмих остал широки на гамбох.

- Гей тоту.

Ані ше нє питал почим е. Лем гварел же му треба тельо и тельо, же придзе тих дньох з камионом и одвеже и же веџ и уплади. Опитал ше лем кельо шицкого и пошол. До оброшніци положел тоту єдну цеглу, пресовану, фину, глатку.

Кед дошол до валалу, перше зашол, по старим звичаю, до "Олени", дзе віще єст швижого пива, а и доброго дружтва. Так було и тераз. Шеднул себе за стол, дзе уж одавно були Дюра Гунцут и Микола Дротар, так, досц надрапани.

- Патьце лем, Дюро, - вибера бачи Яким цеглу з оброшніци и указу,

яку сом лем цеглу купел.

И Гунцут и Дротар, а и други карчмово госци, ше збегли та опатраю.

- Ого!

- Яка цегла!

У рубрики Стари фотографії найчастіше зме обявювали фотографії хтори настали у Петровцох, Вуковару и Міклошевцох. На єдней Союзовей схадзки було бешеди праве о тей рубрики, та предложене же би ше нашло и обявело и фотографії зоз других наших местох. Так же з тей нагоди обявююєме фотографію хтора настала у Райовим Селу, а достали зме ю од Ромка Гаргайового зоз Осиеку.

Фотографія висликавана пред церкву св. Йосафата у Райовим Селу. На ней ше находзи районоселски паноцец Владимир Гаргай зоз вирнікамі фамелійох Грубень-ових, Надьових, Кашовсковых, Есларовых, Емединових, Дудоговых... Наш собешеднік гутори же то могло буц дагдзе 1960. або 1961. року.

Лю. Гаргай

- Якаш новотна.

- Баяко,- цеши ше Яким – праве вишла з пеца...Пресована, нє видзице?!

- Цо же будзеш з ню?

- Гм, - гунцутски ше ошмихнул Яким, та накривел калап - Хижу!

- Хижу!

- Хижу!

- Хижу!

Чудовали ше шицкі, бо одкаль Якимови Сопковому, голодранцови, ния, нараз хижя, и то нова. Ма вон якуш стару, викривену и шицкі думаю же у ней и умре. А тераз, ния, - нову сце будовац.

- Гм – видрижнює ше Яким Сопков, та нагнівано, алє гласно: - Хижу.

Нову...Знаце! – та влапел тоту пресовану цеглу, и з ню фук назад до оброшніци.

Потим пошол до тоалети, виплацел карчмара за свою фляшу "Ожуйского" та пошол.

На драже стретнул шовгра Тиркайлу, та му гутори же здумал правиц хижу и лапа ше за оброшніцу, та вицагує закручене и указуе з яку красну цеглу.

- Ноле най видзим, зацикалел ше Тиркайла.

- Будзеш мац и цо – хвалі ше Яким Сопков и одкручує папер. –

Пресована, жовкава, гладка.

Ага!

Але.

Закліпнул з очми Яким Сопков.

Запатрел ше и шовгор Тиркайла, и ошмихнул:

- Та то пресована цегла?

Яким Сопков и далій заслупнүти.

- Ба, валька, а нє цегла...И то ми будзе хижя! – закашлял ше шовгор Тиркайла, та харкнул и отплювнүл.

Яким Сопков веџай ніч нє гуторел, алє з оброшніцу и вальку, швидко одбегнул назад до "Олена" як витор. Отворел дзвері, як збешнєти рис лярма:

- Дзе моя пресована цегла?

- Оца вам гунцутскога... Хто то зробел!?

Карчмар му ровнодушно лем одповед:

- Я не!

- Априли-лили-ли! – чул ше моцни Гунцутов глас споза шанку, а потым

и вельочисленых гарлох черчачиц:

- Ли-ли-ли!

Янко Платя

Нова Думка, число 11, рок 1976.

СТАРИ ФОТОГРАФІЇ

РАЙОВОСЕЛСКИ ВИРНІКИ

NK RUSIN ZADRŽAO DRUGO MJESTO

Nakon poraza na domaćem terenu od gostiju iz Tovarnika, uslijedili su šareni rezultati naše momčadi iz Mikluševaca, ali s obzirom na okolnosti i izostanke možemo reći da je prvenstvo privredno kraju više nego solidno.

Sljedeće kolo ponovo smo bili domaćini, ovog puta gostima iz Lovasa. Krenuli smo jako od prvog sučevog zvižduka i odmah pokazali kako su nam tri boda prioritet. Već na početku susreta, poentirali smo preko Šarčevića nakon najstrožije kazne da bi kasnije pogotke postigli još i igrači iz obrane, točnije Drmić i pred kraj susreta Tomić.

Nakon toga došlo je gostovanje u Pačetinu gdje krećemo u susret s igračem manje, a zatim dobivamo i crveni karton. Ni sve to nije nas spriječilo da povedemo i šokiramo domaćina koji

pred sam kraj susreta iz penala zabija za podjelu bodova. Nakon tog susreta možda i najbolja utakmica Rusina u cijeloj sezoni. Na noge su nam došli gosti iz Bršadina koji su do tada primili samo tri gola i bili neporaženi. Na susret nas je došlo točno jedanaest i kao da je gost mislio da će lagano, a ispraćeni su s pet go-

lova u svojoj mreži. Rezultat je glasio 5:2 za Rusin.

U Sotinu smo također bili brojčano oslabljeni, ali na krilima Kovačevića i Džejjana vodili s dva gola prednosti koju je domaćin pred kraj ipak stigao te je završilo bez pobjednika 2:2. Posljednja tri kola nismo bili previše uvjerljivi jer je bilo sve manje igračkog kadra.

Prvo smo od Ilače poraženi tjesno na domaćem terenu rezultatom 2:3, zatim smo istim rezultatom došli do pobjede nad gostima iz Tovarnika da bi sezonu ipak završili porazom u Bapskoj, unatoč vodstvu i dobroj igri 3:1.

Sve u svemu zadovoljavajuća sezona za Rusin koji je ostao na drugom mjestu i pokazao da uz malo ozbiljnosti i nekoliko pojačanja sljedeću sezoni može napasti i prvo mjesto. Sada nam je ljetna stanka tako da uprava ima vremena za pojačanja o čemu ćemo više pisati u našem sljedećem broju.

Hrvoje Zagorac

#	Momčad	O	P	N	I	+/-	GR	B
1	NK Bršadin	21	18	1	2	53:12	41	55
2	NK Rusin	21	9	5	7	55:47	8	32
3	NK Sremac	21	8	4	9	35:43	-8	28
4	NK Hajduk (T)	21	7	4	10	34:42	-8	25
5	ŠNK Dunav	21	7	4	10	40:52	-12	25
6	ŠNK Lovas	21	6	6	9	39:47	-8	24
7	NK Sloga (P)	21	7	3	11	39:50	-11	24
8	NK Hajduk (B)	21	6	5	10	40:42	-2	23

РУСКА ПИТА

Потребне:

350 грами муки, 250 грами + 1 ложка маргарину, 5 вайца, 2 жовчка, 100 грами мелкого цукру, лимунова скорка, 2 ложки руму, 200 грами цукру, 200 грамми млести орехи, 100 грамми чоколади.

Зоз муки, маргарину, вайцох, єдного жовчка, мелкого цукру, 2 ложки руму и лимуновей скорки замишиц глатке цесто. Цесто подзелїц на два частци.

У миски витреапа 4 вайца зоз цукром, додац млести орехи и натарту чоколаду. Тепшу помасациц зоз маргарином, до неї положиц першу часц цеста хторе сце зоз розвалку розогнали на велькосц тепши. На цесто положиц фил зоз вайцох, орехах и чоколади, та на ньго положиц другу часц цеста. Колач помасациц зоз єдним жовчком. Печиц у зогратей рерни на 200 ступнї дас пол годзини.

Марияна Джуджар

DOPCINA GUNJA

RUSINSKA
NACIONALNA
MANJINA

